

ધોરણ : ૪

ગણિત

પ્રકરણ : ૭

- જગા અને મગા

ભાગ : ૧

સમજૂતી

✓ ગુંજાશ :

✓ વાસણ (પાત્ર)માં પ્રવાહી સમાવવાની ક્ષમતાને તે વાસણ (પાત્ર)ની ગુંજાશ કહે છે .

✓ ગુંજાશના એકમો :

✓ ૧) લિટર

✓ ૨) મિલીલિટર

✓ ગુંજાશનો મોટો એકમ લિટર છે .

✓ ગુંજાશનો નાનો એકમ મિલીલિટર છે .

✓ મિલીલિટરને ટૂંકમાં મિ . લિ લખાય છે .

✓ દૂધ , કેરોસીન , પેટ્રોલ , પાણી જેવા પ્રવાહીઓનું માપન મિલિમાં થાય છે .

✓ ૧ લિટર = ૧૦૦૦ મિલિ

✓ ∴ ૨ લિટર = ૨ × ૧૦૦૦ મિલિ

✓ = ૨૦૦૦ મિલિ

✓ આમ , લિટર મિલિને મિલિમાં ફેરવવા માટે લિટર દર્શાવતી સંખ્યાને ૧૦૦૦ વડે ગુણી તેમાં મિલિ ઉમેરવા પડે.

✓ ઉ.દા : ૬ લિટર ૩૪૦ મિલિ

$$= ૬ \times ૧૦૦૦ મિલિ + ૩૪૦ મિલિ$$

$$= ૬૦૦૦ મિલિ + ૩૪૦ મિલિ$$

$$= ૬૩૪૦ મિલિ$$

✓ ૧૦૦૦ મિલિ = ૧ લિટર

∴ ૨૦૦૦ મિલિ = ૨૦૦૦ ÷ ૧૦૦૦ મિલિ

$$= ૨ લિટર$$

✓ આમ , મિલિને લિટરમાં ફેરવવા માટે મિલિ દર્શાવતી સંખ્યાને ૧૦૦૦ વડે ભાગવા પડે.

✓ મિલિને લિટરમાં ફેરવવા માટે મિલિ દર્શાવતી સંખ્યામાં સો અને હજારના સ્થાન વચ્ચે ઊભો કાપો મૂકીએ તો કાપાની ડાબી બાજુની સંખ્યા અને જમણી બાજુની સંખ્યા મિલિ દર્શાવે છે .

✓ ઉ. દા ...

✓ ૯૬૮૦ મિલિ

લિટર	મિલિ
૯	૬૮૦

✓ ૯ લિટર ૬૮૦ મિલિ

મિલીલિટરમાં રૂપાંતર કરો :

1) ૩ લિટર ૫૮૦ મિલિ

૩ લિટર = ૩૦૦૦ મિલિ

૩૦૦૦ મિલિ

+ ૫૮૦ મિલિ

૩૫૮૦ મિલિ

2) ૭ લિટર ૨૮૦ મિલિ

૭ લિટર = ૭૦૦૦ મિલિ

૭૦૦૦ મિલિ

+ ૨૮૦ મિલિ

૭૨૮૦ મિલિ

3) ૮૦ લિટર

૧ લિટર = ૧૦૦૦ મિલિ

૮૦ લિટર = (?) મિલિ

$$\underline{૮૦ \times ૧૦૦૦}$$

૧

= ૮૦૦૦ મિલિ

4) ૧૨ લિટર ૧૦ મિલિ

૧૨ લિટર = ૧૨૦૦૦ મિલિ

૧૨૦૦૦ મિલિ

+ ૧૦ મિલિ

૧૨૦૧૦ મિલિ

લિટરમાં રૂપાંતર કરો :

- 1) ૩૦૦૦ મિલિ = 3 લિટર
- 2) ૧૦૫૦ મિલિ = 1 લિટર ૫૦ મિલિ
- 3) ૮૦૬૦ મિલિ = ૮ લિટર ૬૦ મિલિ
- 4) ૨૦૪૫ મિલિ = ૨ લિટર ૪૫ મિલિ
- 5) ૩૪૫૬ મિલિ = ૩ લિટર ૪૫૬ મિલિ
- 6) ૪૦૦૦ મિલિ = ૪ લિટર
- 7) ૭૦૦૦ મિલિ = ૭ લિટર
- 8) ૯૦૦૦ મિલિ = ૯ લિટર

આજુબાજુ જુઓ :

બીજી કઈ વસ્તુઓ છે કે , જે પેકટ અથવા બોટલમાં મળે છે તેની તમારી યાદી બનાવો .

✓ જવાબ :

પેકટ	કેટલા મિલિ કે લિટર ?
દૂધ	૫૦૦ મિલિ
પાણી	૧ લિટર
કોલ્ડડ્રિંક	૧ લિટર
ડીઓડ્રન્ટ	૧૫૦ મિલિ
કફ સિરપ	૧૦૦ મિલિ
ટોમેટો કેચઅપ	૨૦૦ મિલિ

ગુંજાશના સરવાળા :

1) ૫૫ લિટર
+ ૨૩ લિટર

૭૮ લિટર

2) ૭૮ લિટર
+ ૨૨ લિટર

૧૦૦ લિટર

3) ૩૪૫ મિલિ
+ ૨૫૬ મિલિ

૬૦૧ મિલિ

4) $\overset{9}{90} \text{ લ મિલિ}$
 $+ 201 \text{ મિલિ}$

 1101 મિલિ

5) $\overset{9}{5} 4 \text{ લિટર}$
 $+ 661 \text{ લિટર}$

 1115 લિટર

6) 34 લિટર
 $+ 743 \text{ લિટર}$

 777 લિટર

7) $\overset{1}{2}\overset{1}{6}\overset{1}{6}$ મિલિ
+ 301 મિલિ
+ 111 મિલિ
910 મિલિ

૯) $\overset{1}{4}\overset{1}{2}\overset{1}{1}$ લિટર
+ ૨૯ લિટર
+ ૨૫૬ લિટર
905 લિટર

8) $\overset{1}{1}\overset{1}{2}\overset{1}{3}$ મિલિ
+ ૨13 મિલિ
+ 11૯ મિલિ
445 મિલિ

ગુંજાશના સરવાળા કરો :

1) લિટર	મિત્રિ
૬૩	૨૦૦
+ ૨૩	૨૫૦
<hr/>	<hr/>
૮૬	૪૫૦

2) લિટર	મિત્રિ
^૧ ૮૭	^૧ ૧૨૫
+ ૨૩	૩૫૭
<hr/>	<hr/>
૧૧૦	૪૮૨

3) લિટર	મિલિ
35	૨૧૭ ^૧
+૫૦	૫૬૭
<hr/>	<hr/>
૮૫	૭૮૪

4) લિટર	મિલિ
૪૦	૧૦૨
+૩૦	૧૧૧
<hr/>	<hr/>
૭૦	૨૧૩

નીચેનું કોષ્ટક પૂર્ણ કરો :

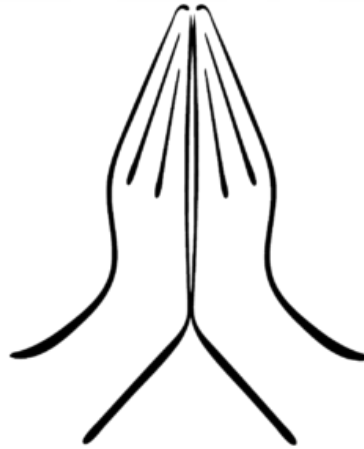
❖ કયા માપિયાનો ઉપયોગ કેટલી વાર કરવો પડે ?

જથ્થો	૨૦ મિલિ	૫૦ મિલિ	૧૦૦ મિલિ	૨૦૦ મિલિ	૫૦૦ મિલિ	૧ લિટર
૧૫૦ મિલિ		૧	૧			
૨૪૦ મિલિ	૨			૧		
૧ લિ. ૨૫૦ મિલિ		૧		૧		૧
૩ લિ. ૫૦ મિલિ		૧				૩

THANKS

FOR WATCHING

